

4b) VIZUÁLNĚ-MOTORICKÉ KOMUNIKAČNÍ SYSTÉMY

KOMUNIKACE

- ▶ slovní sdělení, která umožňují předávání zkušeností, koordinování společné činnosti, vybízení druhého člověka k určitému chování a jednání

komunikační proces

- sdělování a výměna informací

VIZUÁLNĚ-MOTORICKÉ KOMUNIKAČNÍ SYSTÉMY

- znakový jazyk
- znakovaný jazyk
- daktylotika
- daktylografie
- Gestuno
- Mezinárodní znakový systém

Daktylotika

- využívá různých poloh a postavení prstů k vyjádření hlásek

druhy daktylu

- jednoruční
- dvouruční
- smíšené
- dlaňový daktyl hluchoslepých

výhody

- zapamatování slov
- slovní zásoba
- podpora odezírání
- rychlejší než písemný projev

nevýhody

- nutná znalost jazyka v písemné formě
- pomalejší než mluvená řeč
- ovlivněna úrovní motoriky

Zákon č. 155/1998 Sb. o znakové řeči

znaková řeč

- zastaralý a nepřesný výraz

Zákon č. 155/1998 Sb. novelizován zákonem č. 384/2008 o komunikačních systémech neslyšících a hluchoslepých osob, v plném znění v zákoně č. 423/2008 Sb.

- Český znakový jazyk X znakovaná čeština

Znakový jazyk

- ▶ samostatný živý jazyk se všemi znaky přirozeného jazyka
- plnohodnotný komunikační systém

- vlastní gramatika

manuální nosiče (foneticko-fonologická stavba)

- tvar ruky
- pozice ruky
- pohyb ruky

nemanuální nosiče

- mimika
- gesta
- pohyb hlavy
- způsob ukazování

specifické rysy ZJ

- verbální složka
- neverbální složka

Znakovaná čeština

- ▶ uměle vytvořený soubor znaků
- využívá gramatické prostředky ZJ a ČJ

Sociolingvistické a psycholingvistické aspekty komunikace osob se SP

- bilingvismus
- jazykové odchylky

Je znakový jazyk mezinárodní?

Gestuno

- ▶ uměle vytvořený systém, původně určený pro tlumočení na mezinárodních akcích neslyšících

Mezinárodní znakový systém

- ▶ forma komunikace vznikající při vzájemném kontaktu uživatelů různých znakových jazyků

Medicínské a kulturní pojetí hluchoty

medicínský pohled

- hluchota = postižení, které je nutno napravit

kulturní hledisko

- komunita neslyšících a nedoslýchavých = jazyková a kulturní menšina

Postavení ZJ ve společenství neslyšících

- intrakulturní komunikace
- interkulturní komunikace

Literatura:

- KRAHULCOVÁ, Beáta. *Komunikace sluchově postižených*. Praha : Karolinum, 2002.
- časopis GONG
- www.cktjz.com, <http://ruce.cz/neslysici/komunikace>